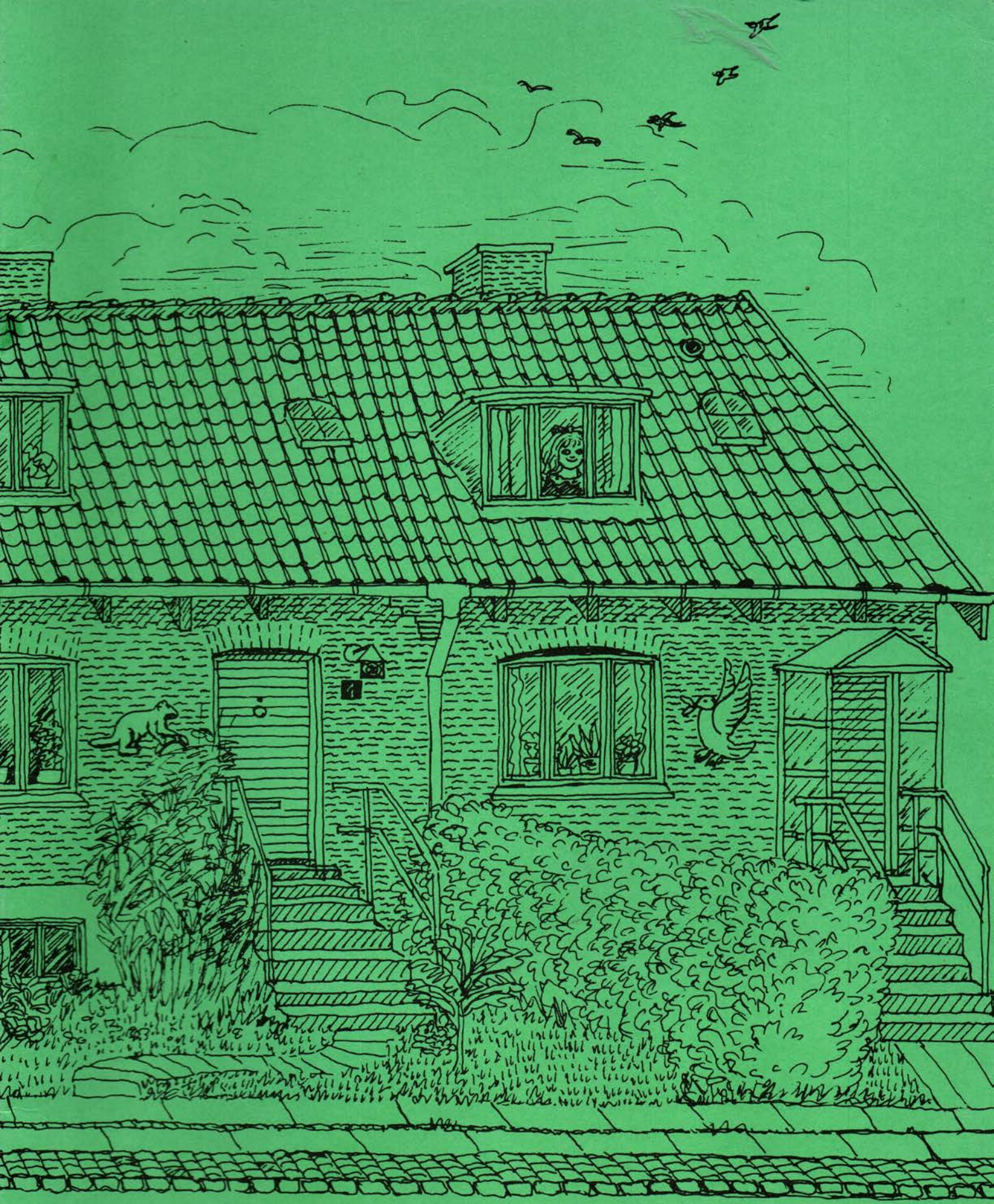

BREDEPARKENS GRUNDEJERFORENING

1944 - 1984

B R E D E P A R K E N S
G R U N D E J E R F O R E N I N G

1 9 4 4 - 1 9 8 4

F O R O R D

Foran ordet jubilæum står normalt et tal, som er deleligt med 25, men bestyrelsen for Bredeparkens Grundejerforening har valgt at markere foreningens 40 års dag som et jubilæum.

Det skyldes dels et ønske om at vise, hvilken arv fortiden har tildelt os, dels at vise hvilket miljø, der omgiver os til daglig.

Da vi desuden er så heldige, at nogle af foreningens stiftere endnu bor i bebyggelsen, har det været muligt at få historien mundtligt, og det har ligeledes været muligt at få billeder og andet fundet frem af gemmerne, som har kunnet dokumentere det fortalte.

Det er mit håb, at læsningen af skriftet vil virke inspirerende på nuværende og fremtidige beboere, så de får lyst og vilje til at bevare husene i en sådan stand, at Bredeparken kan leve op til myten om, at Brede er et smukt og bevaringsværdigt område.

Lad fortidens synder være glemt, følg Nationalmuseets indstilling: " Formålet med al vedligeholdelse og restaurering er at få bygningerne til at fremtone i oprindelig skikkelse."

Frank Nygaard.

I N D L E D N I N G

Ved indsamling af materiale om Bredeparkens historie dukkede mange interessante oplysninger op. Ikke alle har kunnet gengives i dette lille jubilæumsskrift, som jeg har forsøgt at få til at fremstå som en sammenhængende historie.

Det har naturligvis været et handicap for mig, at jeg selv kun har oplevet de sidste 5 år af Bredeparkens historie. Det har derfor været nødvendigt at kontakte en del af de ældre beboere.

Jeg vil gerne takke alle, der med oplysninger, billeder og opmuntring har gjort udarbejdelsen af dette skrift mulig.

Brede, juni 1984.

Marianne Hummelshøj Holm

OMRÅDET

LUNDTOFTES HISTORIE:

Som indledning til beskrivelsen af vor bebyggelse vil vi begynde så langt tilbage, vi kan komme i Lundtoftes historie, som Lyngbys tidligere stadsingeniør J.A.C. Rastrup fortæller den i Lyngby-Bogen 1953 (gengivet i uddrag):

"Lundtofte er antagelig en udflytterby fra Lyngby, grundlagt omkr. år 450 efter Kr.

Det var almindeligt, at en udflytterby omkr. det år fik hægtet navnet "tofte" efter hovedbyens navn (Lyngby hed opr. Lugna). Lundtofte var oprindelig ikke noget selvstændigt sogn. Det var fra oprindelsen et særligt bylag begrænset mod nord, d.v.s. mod Søllerød kommune af Mølleåen, mod øst af Stokkerup bymarker, mod syd af Kgs.Lyngby og mod vest af Virum bymarker. Bylaget omfatter fra gammel tid Brede, Ørholm, Nymølle, Ravnholm, Lille Ørholm, Hjortekær foruden selve Lundtofte by.

På Valdemar Atterdags tid, omkr. 1370, tilhørte det meste af Lundtofte Roskilde bispestol, dog var enkelte gårde på andre hænder, men også gejstlige. Byens bønder var forholdsvis velstående, selv om de var fæstere under gejstligheden. Undertiden var Lundtofte by i Kronens besiddelse, særlig efter Reformationen, til andre tider i private stormænds besiddelse.

Omkring 1650 ejede Kronen hele Lundtofte. I 1670 blev Dyrehaven indhegnet som privat jagtområde. Ved denne indhegning blev Lundtoftes tilliggende formindsket med godt 20 tdr. hartkorn. Lundtofte skov, eng og overdrev gik med i købet, da Dyrehaven blev oprettet. Det har sikkert været vanskeligt for bønderne at indrette sig på at undvære disse goder, og især har de savnet adgangen til at hente træ fra skoven.

For at skaffe en smule ny skov måtte Poul Badstuber, da han ejede Lundtofte, tage noget af agermarken mellem Brede og Ørholm ind til skovplantning.

I 1748 var der i Lundtofte 9 gårde og 10 huse. Gårdene lå samlet i selve Lundtofte by, dels langs gaden, dels rundt om gadekæret. Noget senere begyndte udflytningen af nogle af gårdene. "Egegården"blev således udflyttet til sin nuværende beliggenhed ved Ørholm. På en udlod, der i 1802 udskiltes fra en af gårdene i Lundtofte, opførtes lystgården "Lystofte".

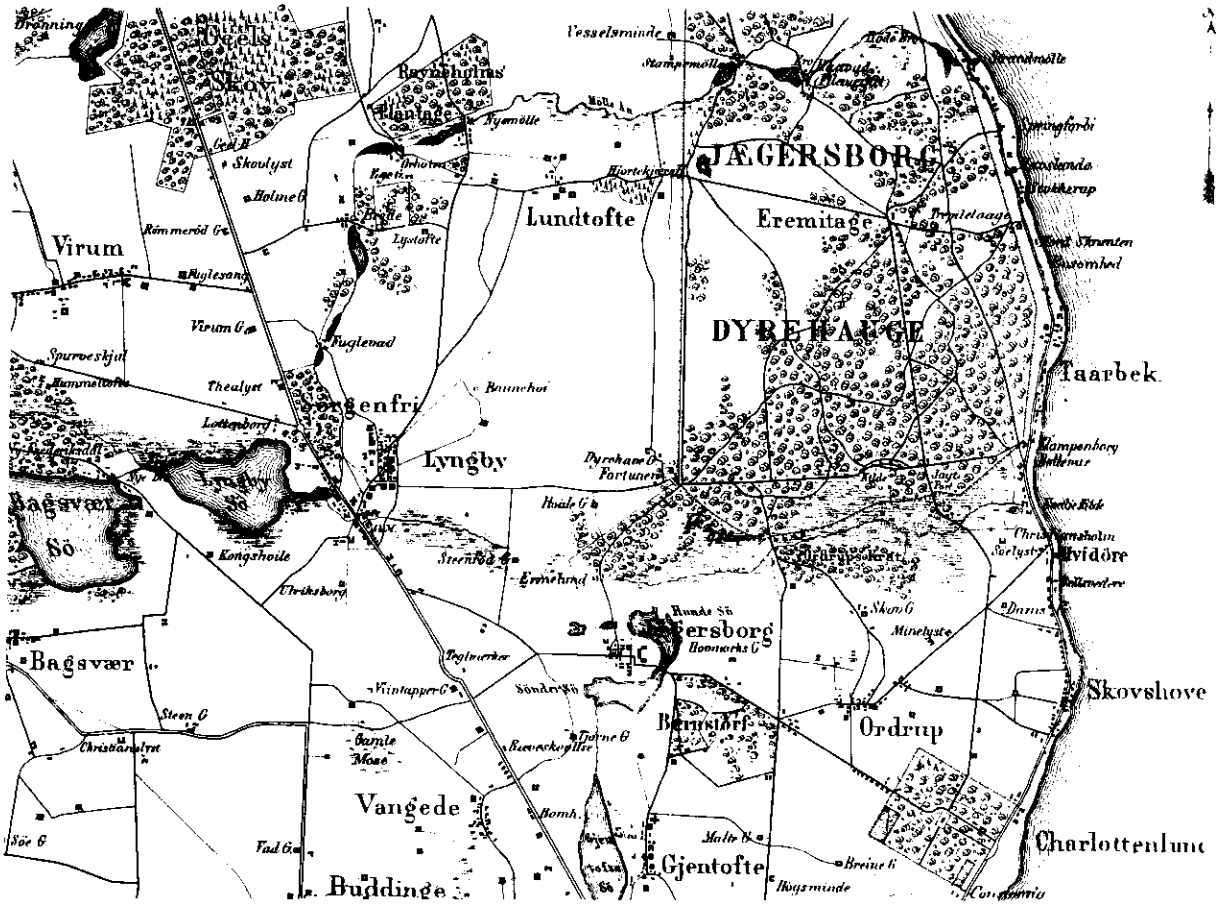

På et kort gengivet 1856-60 i TRAP:Danmark ses både Lystofte og Egegården. Gårdene er imidlertid ikke nærmere beskrevet i værket.

Trafikken til og fra Lundtofte gik i ældste tider ad Kulsviervejen mod nord eller syd. I slutningen af det 19.århundrede blev der dog lavet en ny vej, Lundtoftevej, der gik mere direkte fra Lyngby til Lundtofte landsby.

Trafikmidlerne blev i 1900 forøget med en jernbane, som blev anlagt fra Lyngby gennem Bondebyen langs Mølleådalen forbi Brede, Ørholm, Nymølle og Ravnholm. Banen var oprindelig et privat aktieselskab, men kommunen måtte træde hjælpende til og tog banen i forpagtning.

Omkring år 1900 begyndte de store udstykninger af landbrugsarealerne for bortsalg til villabebyggelse.

LYSTOFTE.

Iflg. J.A.C. Rastrups artikel om Lundtoftes historie blev jorden til Lystofte solgt fra en af gårdene i Lundtofte i 1802. Lystoftes hovedbygning er opført omkring 1810, mens de to andre

bygninger, den oprindelige stald og den tidligere gartnerbolig er endnu ældre. De menes allerede at have ligget på grunden,da udflytningen af gårdene fra Lundtofte by skete omkring 1770.

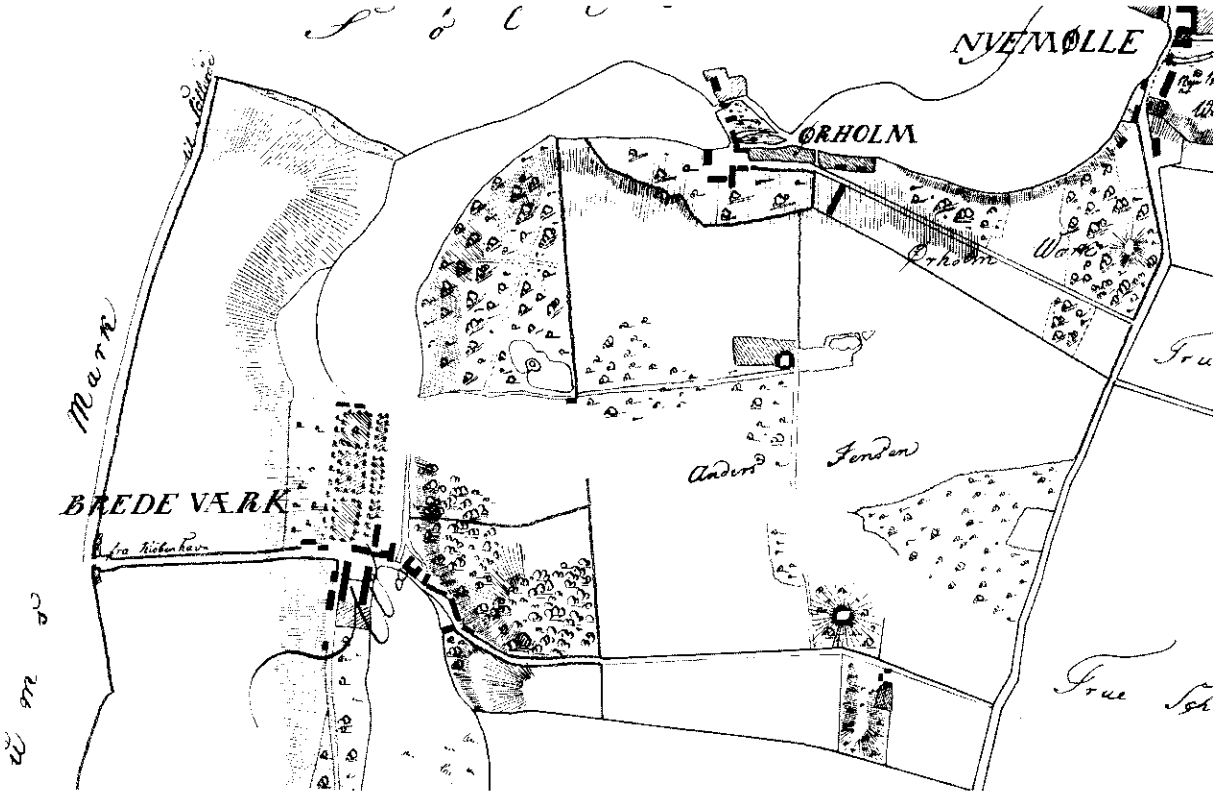

Udsnit af matrikelkort (ca. 1810).
Nederst i billedet ses Lystofte markeret af tre bygninger omgivet af marker på begge sider af Lystoftevej.
Gården midt i billedet er Egegården.

I begyndelsen blev Lystofte drevet som landejendom, men blev senere lystgård for flere kendte personer. Af listen over ejere fremgår det, at både adelige, apotekere, grosserere, redaktører og mange andre har fattet kærlighed til stedet og boet der for kortere eller længere tid.

En af de kendeste ejere er vel politikeren Viggo Hørup, som brugte Lystofte som landsted indtil sin død i 1902, og hvis familie havde gården indtil 1924.

I perioden 1942-43, da de danske nazister ejede gården, forfaldt bygningerne, så der forestod et stort restaureringsarbejde, da familien Løber købte ejendommen i 1944. En del af hovedbygningen brændte i 1947, men er genopført i sin oprindelige skikkelse.

Idag er alle tre bygninger inddraget til beboelse, og de beboes af medlemmer af familien Løber.

Lystofte 1947

Lystofte på Hørups tid.

Fra nekrologen over Viggo Hørup hedder det:
"Fra kontoret i Integade (Politikens redaktion) tog Hørup ud til Lystofte, en lille gård han ejede tæt ved Ørholm. Her hos sin hustru og datter, ved et godt bord, mellem gode venner, tilbragte han måske de lykkeligste timer. Mangehånde mennesker samledes på Lystofte, mellem Hørups kæreste politiske meningsfæller og medarbejdere adskillige andre, mere eller mindre ubudne, som dog altid i Hørup fandt en venlig vært".

Den anden af de to gårde, som hører med til vort område er

EGEGÅRDEN.

der omkring 1770 blev udflyttet fra selve Lundtofte by til sin nuværende beliggenhed. Egegården var i familien Duncans besiddelse fra 1828-1845 og derefter i familien Trydes besiddelse indtil 1921. "Troldehøj" kaldtes i mange år for "Trydes Krat".

I 1946 købte overlæge og politiker Viggo Starcke gården, der stadig ejes af hans enke. Men allerede i 1946 var der ikke meget jord tilbage (1 td.land). Man får også i dag fornemmelsen af, at den ligger noget indeklemt.

Billede af Egegården 1928
Fra Axel Steenberg: Gamle danske bøndergårde.

I Trydes krat var bygget et norsk bjælkehus, hvor Jacob Gade skal have skrevet den berømte "Tango Jalousi". Senere blev bygningen indrettet til vandrerhjem sammen med en tilbygning, hvor der var indrettet 2 sovesale: 1 til drenge og 1 til piger. Det blev dog for umoderne, så da Rådvad skole blev nedlagt, blev bygningen efter en modernisering taget i brug som vandrerhjem.

Troldehøj benyttes nu som mødelokaler for mange af kommunens foreninger.

H U S E N E

Indledning:
BOLIGSTØTTELOVENE af 1938.

I 1938 kom der en række boligstøttelove, der skulle afhjælpe den store boligmangel, der var i de år. Bl.a. blev det muligt at opføre huse til privat beboelse med statslån. Disse gunstige betingelser for byggeriet var medvirkende til at sætte mange byggerier igang over hele landet og ikke mindst i Københavns omegn.

Statslånene og det byggeri, som de resulterede i, var beregnet for personer af den mindre bemidlede del af befolkningen. I loven hedder det endvidere om låntageren: --- at opnå lån er iøvrigt betinget af, at andrageren er en person, om hvem det efter hans forhold kan forventes, at han vil være i stand til i fremtiden at betale de fastsatte renter og afdrag".

Indenrigsministeriet skulle ifølge lovgivningen godkende salgssummen og salgsvilkårene på husene. Det kom til at betyde, at der blev sat et maksimum på salgsprisen, og det blev medvirkende til, at navnlig rækkehusbebyggelser blev almindelige i årene efter byggestøttelovenes ikrafttræden.

I tidsskriftet "Byggeforum" 1942 blev fordelene ved rækkehusbebyggelse beskrevet således: "De små grundstørrelser i forbindelse med de besparelser, som sammenbygningen giver både på ledninger og ydermure, har gjort det muligt trods de høje priser at fremskaffe udmærkede boliger inden for de økonomiske rammer, som loven om statsstøtte foreskriver. Byggeforetagender er oftest organiseret som håndværkeraktieselskaber, der sælger husene under den forudsætning, at køberne får tilsagn om statsstøtte".

Det lykkedes således gennem lovgivningen at hæve boligstandarden for et stort antal mindrebemidlede og børnerige familier. Bredeparken er et typisk eksempel på et byggeri, der er blevet virkeliggjort på den baggrund. Af Lyngby-Taarbæk kommunes vejviser fremgår det tydeligt, at de første ejere fortrinsvis var småhåndværkere.

Blevask til tørre 1946.

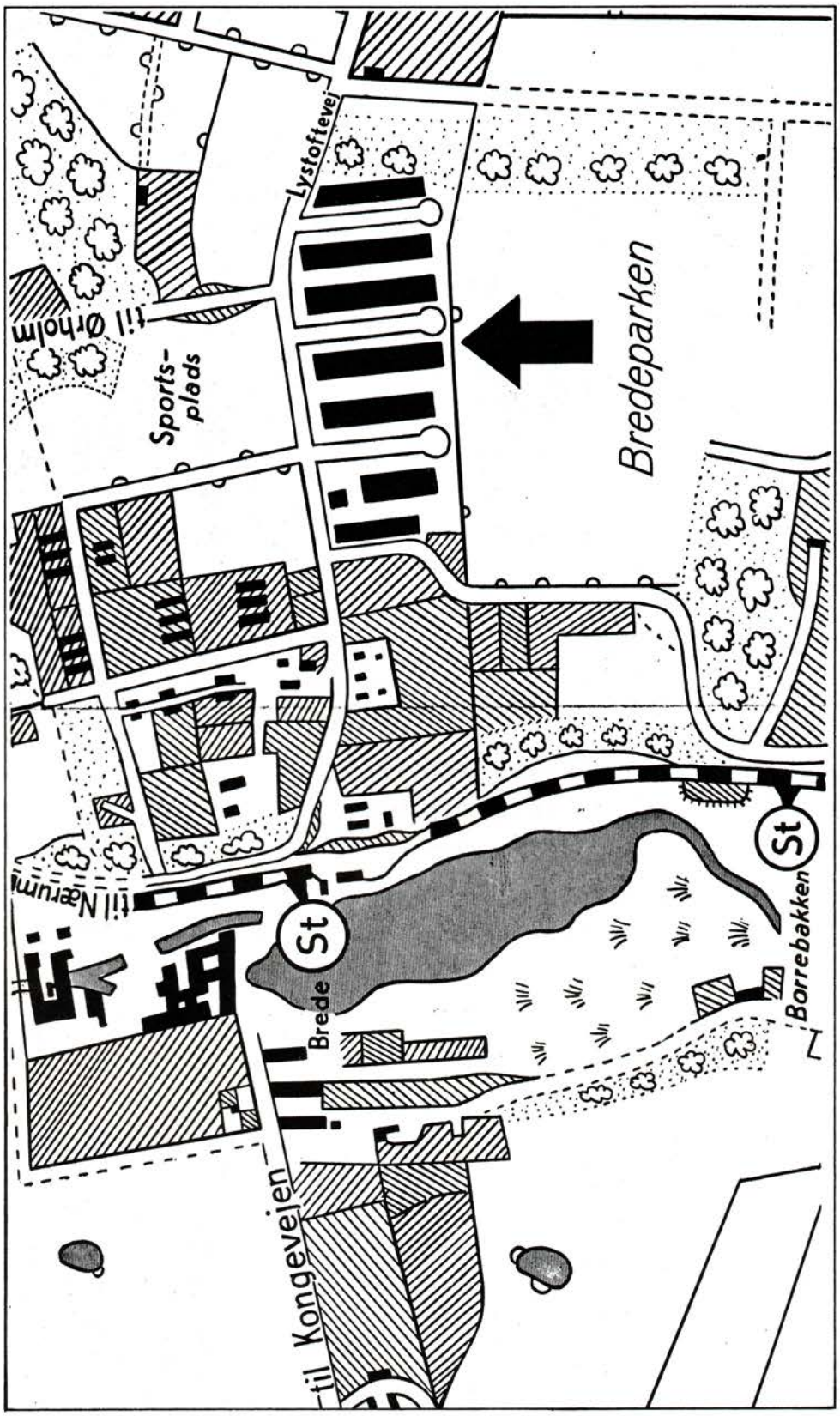

Bredeparkens placering - set i forhold til offentlige transport-midler. Fra salgsbrochuren.

I forbindelse med byggeriet skal især omtales to personer:

ARKITEKT GUNNAR NYBERG - 14.4.1907 - 30.7.1973.

Gunnar Nyberg havde ikke nogen egentlig arkitektuddannelse, men som uddannet tømrer stod han som leder af flere byggerier, hvoraf Bredeparken var et af de første.

Han blev dog senere optaget som medlem af Dansk Arkitektforening, idet han gennem årene fulgte forskellige faglige kurser, der kunne kvalificere ham til at blive optaget i foreningen. Ved sin død var han byplan-arkitekt i Ølstykke kommune, hvor han i 1966 stod for udarbejdelsen af Ølstykke kommunes dispositionsplan. Han var dog kun deltidsansat i Ølstykke, idet han drev sin private tegnestue i København ved siden af.

Han karakteriseres af personer, der kendte ham, som en bohéme, der levede det meste af sit liv blandt kunstnere.

BILLEDHUGGER NIELS TVEDE - 1903 - 1972.

Niels Tvede må formodes at have været en af Gunnar Nybergs kunstnervenner, som han fik til at lave de små relieffer ved hoveddørene. Han var en veluddannet billedkunstner, der havde modtaget flere stipendier og deltaget i udstillinger bl.a. på Charlottenborg. I Weilbachs Kunstnerleksikon omtales han således: " Niels Tvede har blik for pigeynde og sans for det ubekymrede pigesind. Dette har han i særlig grad fundet udtryk for i sine statuetter, ofte med megen lune."

Som mange andre kunstnere var Niels Tvede glad for flasken, han kunne f.eks. finde på at rive et relief ned, hvis han havde været for omtåget, da han lavede det.

Her ses reliefferne på 3 af husene i Havretoften. Foto 1946.

B R E D E P A R K E N A/S.

Håndværkerkonsortiet "Bredeparken A/S" med glasgrosserer Stenfeldt-Hansen i spidsen fik i 1942 godkendt planerne om opførelse af 1-etages rækkehuse på en del af det areal, der var blevet solgt fra Lystoftegård allerede i 1936.

Imidlertid havde kommunen lavet en byplanvedtægt for området i 1941. På den kan man se, at det oprindeligt har været meningen, at hele området skulle bebygges med blokbebyggelse.

Men Gunnar Nybergs projekt faldt åbenbart i kommunens smag på trods af de tidligere planer for udbygningen af området, og byggeriet blev sat i gang - formentlig i begyndelsen af 1943.

Den første etape bestod af 23 huse på Bygtoften. De stod færdige i august 1943.

Bebyggelsen blev således omtalt i Lyngby-Taarbæk Bladet d. 12.8.1943:

BREDEPARKENs første byggeplan fuldført.

"Ved en lille højtidelighed fejredes igår onsdag fuldførelsen af de første 23 rækkehuse, som opføres af et håndværkerkonsortium med grosserer Stenfeldt-Hansen som leder på arealerne overfor Brede boldbane. Det er hensigten at opføre ialt 91 rækkehuse, og for de resterende 62's vedkommende er man så langt fremme, at en del af dem er under tag, og til resten er kælderen udgravet og grunden støbt. Foretagendet har været i den grad succes, at der allerede er solgt 22 huse, og der sælges fortsat hurtigere, end håndværkerne kan levere husene.

Det er et overordentlig ideelt sted at lægge en bebyggelse som den her omhandlede; Der er kun 3 min. til Brede station, og den herligste natur i form af skovene omkring Ørholm og Møllеådalen giver fred i sindet efter dagens slid.

Vi havde ved rejsegildet i går lejlighed til at se et af de færdige huse i monteret stand, og det må siges til arkitekt Gunnar Nybergs ros, at han har løst sin opgave på en fortrinlig måde. Husene virker af udseende smukkere end mangfoldige andre rækkehusbebyggelser herude, og bygherren er ikke veget tilbage for at ofre noget ekstra på facaden, idet de har ladet den dygtige billedhugger Niels Tvede udføre en del smukke relieffer, modelleret i cement på hvert enkelt rækkehus.

Indholdsmæssigt står husene meget højt. Der er kælder under

hele huset, så der er rigelig plads til brændsel, vaskerum, viktualierum etc.

I stueetagen er der foruden en rummelig entré med en bekvem trappe op til 1.sal, en stor stue med meget stor spisekrog og et yndigt køkken. På 1.sal to soveværelser, indbygget skab, badeværelse med W.C. Det er faktisk en 3 værelses lejlighed med kammer, men der findes også huse med 3 vær. og 2 kamre. Udenfor er der stor solterrasse, og haven anlægges og beplantes, så alt er klart til at flytte ind.

Ved rejsegildet talte grosserer Stenfeldt-Hansen, der rettede en tak til kommunen og håndværkerne og til arkitekten for det gode og smukt udførte arbejde. Blikkenslagermester Neubert udbragte et leve for Bredeparken, og installatør Grell udtalte ønsket om, at beboerne, der skulle tage husene i besiddelse,måtte finde lykke og glæde ved at bo i dem.

Arkitekt Nyberg fandt, at det var ham, der havde mest årsag til at takke, ikke blot de mange gode medarbejdere, men også fordi det i så forfærdelige tider, hvor der rundt om os ødelægges og myrdes, forundtes ham at være med til at skabe og bygge op.

Tømrerformand Christensen sluttede talernes række med en tak til arkitekt Nyberg, der trods alle vanskeligheder altid mødte med et smil på læben."

Foruden selve rækkehusbebyggelsen blev der i slutningen af 40'erne bygget et lille butikstorv vest for Bygtoften. Gunnar Nyberg stod også som arkitekt for dette byggeri.

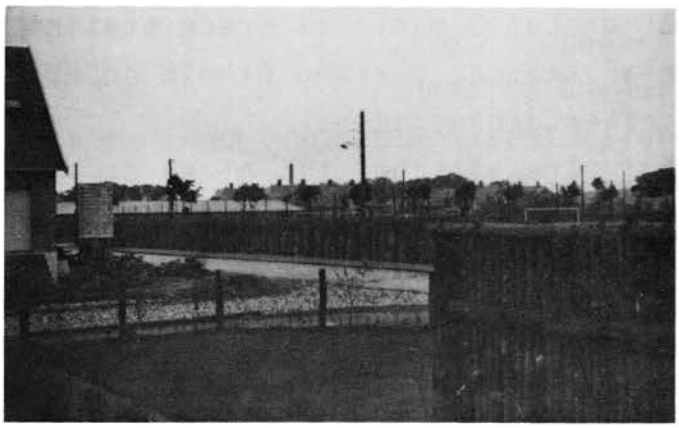

Vue fra Havretoftens udkørsel. Bemærk grusvejen og den gamle bebyggelse tilhørende Brede Klædefabrik, hvor nu Mølleåparken ligger.
Foto sommeren 1945.

Udsigt til lige nr. på Havretoften. Bemærk at døren endnu mangler i nr.8 og at reliefferne heller ikke er lavet. Sommeren 1945.

Bredeparken i slutningen af 40'erne. Postkort.

Fra Havretoften:
Udsigt til kolonihaverne, der lå, hvor Granparken og Lystoftevænget nu ligger. Sommeren 1945.

S A L G E T :

Selv om det i omtalen i Lyngby-Taarbæk Bladet lyder som om folk stod i kø for at købe, var det lidt af en opgave at få solgt 91 huse i de vanskelige tider, som herskede i midten af fyrrerne. Uden den tidligere omtalte statsstøtte ville det naturligvis have været endnu vanskeligere. Frits Nyberg, der er bror til arkitekt Gunnar Nyberg, ledede salgsarbejdet. Der blev trykt en imponerende salgsbrochure, som foruden ros af husene og ikke mindst de enestående omgivelser, gav helt kontante oplysninger om selve købet og lånemulighederne.

RÆKKEHUS

kontra Lejlighed

De aarlige Udgifter, der skal betales for Rækkehusene, er lavere end Lejen for en tilsvarende Lejlighed i Byen, især naar man tager Udenomsbekvemmeligheder og Have i Betragtning. Samtidig er det rart betryggende at have sit eget. Man risikere ikke at blive sat op i Husleje. Tværtimod er det en god *Sparekasse* at have sit eget Hus, og — ikke mindst i vore Dage — er det godt at have sine Penge i faste Værdier.

RÆKKEHUS

kontra Villaer etc.

Rækkehuse er en meget økonomisk Byggemaade. Gennem Avisartikler vil De sikkert have bemærket, at Stat og Kommune netop slaar til Lyd for den Slags Bebyggelse. Grundet paa den forholdsvis lille Vejfacade er Udgifter til Anlæg og Vedligeholdelse af Vej, Kloak og andre Ledningsnet meget billigere end tilsvarende fritliggende Huse. Den fælles Gavlmur nedsætter naturligvis ogsaa Byggeomkostningerne, og Husene skaber Læ for hinanden, saa Brændselsudgifterne bliver mindre.

BREDEPARKEN –

den ideelle Rækkehusbebyggelse

Husene opføres med Facaderne af *røde* Sten og *røde* Tegl. Paa hver Husfacade bliver indfældet en kunstnerisk udført Figur i Relief af Billedhuggeren Niels Tvede. Paa Taget er 2 store Kviste, som giver rigeligt Lys i Værelserne i Tagetagen. Alt Arbejde er udført af 1. Klasses Materialer og som 1. Kl. Arbejde. Fremstilling og Leverancer til disse Huse er saa at sige ikke berørt af Krigens Vanskeligheder. Der er saaledes sikret 1. Kl. Kaminer, Kakkelovne og Vaskekedler til Husenes Opførelse. Arkitekt *Gunnar Nyberg* er yderligere til Køberens Disposition, hvis der ønskes foretaget Forandringer, ligesom Haverne anlægges og beplantes saa vidt muligt i Overensstemmelse med Køberens Ønsker.

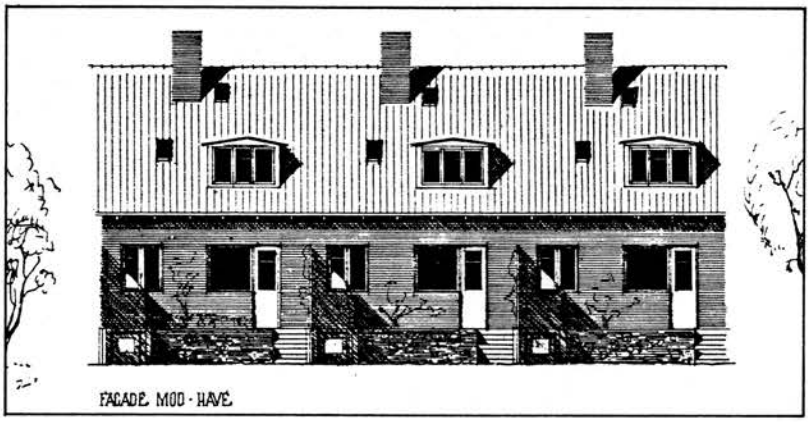

Façade mod Haven.

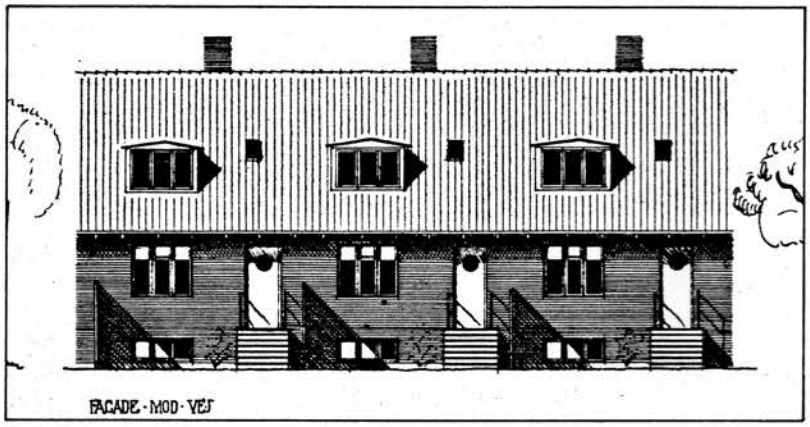

Façade mod Vejen.

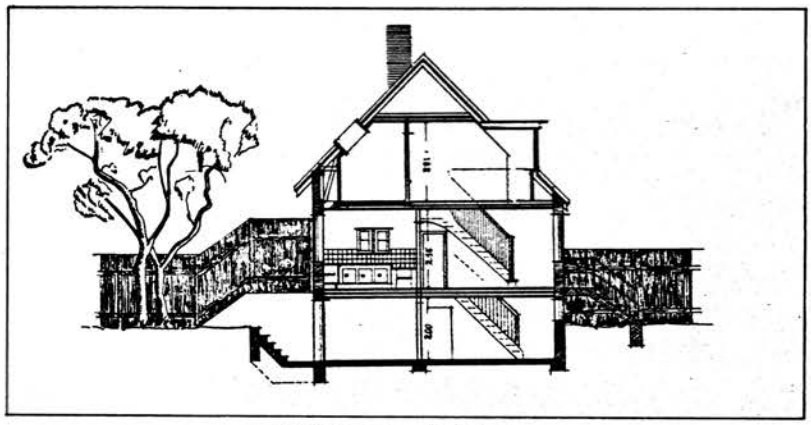

Snit gennem Rækkehus.

Fra salgsbrochuren.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

BELIGGENHED

Bredeparkens Rækkehuse ligger i Brede (Lundtofte By og Sogn, Lyngby-Taarbæk Kommune, Sokkelund Herred, Københavns Amt) ved Lystoftevej. Det er en af de smukkeste Egne i Nordsjælland — det danske Schweitz ved den idylliske Mølleaa. Et ideelt Sted at anlægge et Hjem i Særdeleshed for en Husfader, som ønsker at se sine Børn vokse op i sunde og smukke Omgivelser. Det er en Betryggelse, naar man til daglig arbejder i en røgmættet By, at vide, at man hver Aften kan vende tilbage til et sundt Hjem, hvor man kan nyde den velfortjente Hvile i sin egen Have.

TRAFIKMIDLER

Den smukkeste Bane i Danmark fører Dem hurtigt til Jægersborg S-Bane Station. Turen med Banen er en stadig Oplevelse for de Mennesker, som allerede bor herude. Snart kører man forbi Skov, snart forbi Enge — stadig skifter Naturen. Der er kun faa Minutter til Brede Station. Maanedskort til København koster Kr. 20.80 — og gælder til ubegrænset Kørsel over hele Københavns Bybane og ad Kysthanen til Ordrup. For Personer under 18 Aar er Taksten kun 10,40 Kr.

SKOLEFORHOLD

Den store nye Skole »Kongevejens Skole« ligger mellem Brede og Frilandsmusæet og baade Holte og Lyngby er kendt for deres gode Gymnasier.

TELEFON

Hjortekær kaldes over »Omegnen« uden Særtakst.

PORTO

Brede ligger indenfor Stor-Københavns Postomraade.

SPORT

Brede er landskendt som et af Danmarks bedste Terræner for Vintersport, men ogsaa om Sommeren er Lejlighed til at drive Sport paa den store Idrætsplads, der ligger lige overfor Bredeparken.

TIL SIDST —:

Rækkehusene forevises efter Aftale med *Frits Nyberg*, Ejendomskontoret, Chr. 9.'s Gade 6, Central 15581 eller Landsretssagfører *Stefan Nielsen*, Ahlefeldtsgade 18, Central 2434 eller Overretssagfører *Erik Salomon*, V. Boulevard 17, Central 5810.

Der blev selvfølgelig også annonceret i dagspressen. I Mandens blad, juli 1944, omtales en morsom annonce, hvori en mand holder en gris i halen med den ene hånd og hatten med den anden, idet han skal forestille at være med "grisen" på vej til at købe hus i Bredeparken.

I kommentaren til reklamen står der:" En gris har danskernes sympati, og denne gemytligt galopperende med en eventuel køber svævende efter sig i halen kalder på smilet med det samme. Man får lyst til straks at tage med den gemytlige gris ud til de rækkehuse."

Efterhånden blev husene da også afsat, selvom det af kommunens vejviser fra 1948 ser ud til, at enkelte stadig ejedes af Bredeparken A/S og således kun lejedes ud.

GRUNDEJERFORENINGEN:

Det var som nævnt en vanskelig tid, husene blev færdige i. Situationen i Københavns-området blev yderligere forværret i begyndelsen af juli 1944, da man oplevede den store generalstrejke som en protest mod tyskernes tilstedeværelse.

Strejken gjorde det næsten umuligt at få fat i fødevarer i butikkerne. I Bredeparken, som endnu ikke var fuldt beboet, tog man resolut sagen i egen hånd, idet der blev organiseret forsyningsgrupper, der på ladcykel og tandem kørte rundt til gårde i omegnen for at skaffe friske madvarer. Der blev således hentet mælk i Holte, smør i Farum o.s.v.

Efterhånden blev det almindeligt, at en gruppe beboere i sommeraftenerne mødtes på åsen bag ved Lyngtoften. Det skete naturligvis, for at der kunne udveksles de sidste nyheder fra den illegale radio. Der var al mulig grund til at udvise forsigtighed, idet der boede adskillige tysker-sympatisører i bebyggelsen, og det blev derfor fundet for risikabelt at mødes indendørs, hvor der jo både fandtes radiosendere og -modtagere.

Det var på disse møder, tanken om at starte en grundejerforening opstod. Det kunne eventuelt blive nødvendigt at etablere varige forsyningsgrupper, hvis der skulle opstå en situation som under generalstrejken, og desuden var der mange andre praktiske sager, der skulle ordnes i en ny bebyggelse. En grundejerforening ville være mere slagkraftig i en forhandlingssituation eller i en henvendelse til myndighederne end en enkelt beboer.

Ørholm Hotel 1957.
En del af hotellet nedbrændte i juli 1976 og er ikke genopført.
Grundejerforeningens generalforsamlinger afholdtes her i en årrække.

Der blev indkaldt til stiftende generalforsamling d. 4. august 1944.

Fra protokollen: "Bredeparkens Grundejerforening blev startet på et møde på Ørholm hotel, Fredag d.4.aug. 1944 efter forudgående indbydelse af d'hrr. A.J.Hoffmann, A. Harpsøe, Ove Petersen, P.Rasmussen, Th. Weg og Alf Nielsen med følgende

Dagsorden:
1) Indledende tale af herr A.J.Hoffmann.
2) Valg af dirigent.
3) Valg af stemmetællere.
4) Forelæggelse af lovforslag.
5) Valg af formand.
6) Valg af 4 bestyrelsesmedlemmer.
7) Valg af 2 revisorer.
8) Eventuelt.

Det første bestyrelsesmøde holdtes få dage senere, hvor bestyrelsen konstituerede sig. Alf Nielsen var blevet valgt som formand på det indledende møde, og John Sørensen valgtes som kasserer. Det blev en post, som han besad i 37 år, idet han først trak sig tilbage i 1981.

Ud over det rent praktiske, blev det fra starten fastslået, at foreningen også ville arrangere fester og andre forlystelser, der blev således "truffet forberedelser til afholdelse af et Andespil og Juletræ".

FORMÆND:

Foreningen har haft følgende formænd:

Alf Nielsen	1944-47
Sven Jensen	1947-63
Henning Bacher	1963-64
Gunnar Thillerup	1964-72
J.Priergaard Møller	1972-81
Frank Nygaard	1981-

Ved generalforsamlingen i 1981 skete der et generationsskifte i bestyrelsen, idet den nye bestyrelse udelukkende kom til at bestå af yngre beboere. Der foregår da også i disse år et lignende skifte i Bredeparkens beboerkreds.

LOVE

De første trykte love er fra 1956, men er nu afløst af: Vedtægter for Bredeparkens Grundejerforening fra 1979.

LOVE

for

Bredeparkens Grundejerforening

Bygtoften

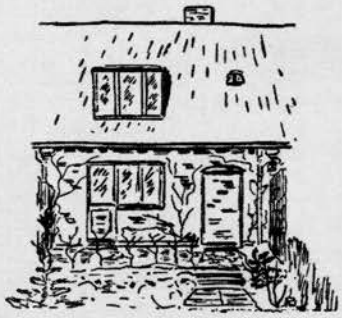

Lyngtoften

Havretoften

Den kønne tegning af et af Bredeparkens huse er udfærdiget af Pierre Wennerwald i 1947.

En af de vigtigste sager, som grundejerforeningen har taget sig af i løbet af årene var:

LUKKEDE VEJE:

I forbindelse med bygningen af Granparken forhørte kommunen sig hos grundejerforeningen om muligheden for at etablere stier fra Granparken ved Havretoftens og Bygtoftens vejender.

Den daværende formand Sven Jensen svarede kommunen ganske klart:

1) "Vejene skal kunne benyttes som "legegader" for medlemmernes børn.
2) Grundet på de stigende vanskeligheder for vore medlemmer med hensyn til garage og parkeringsmulighed (der står til tider 12-14 vogne parkeret på hver vej) og at det, ihvertfald for halvdelen af medlemmerne er umuligt at indrette nødtørftige garager på ejendommens grund, meget snart vil blive taget op til overvejelse at indrette parkeringspladser på vejenes vendepladser.

Med henvisning til ovennævnte argumenter er man i bestyrelsen enige om at beklage, at vi ikke kan indgå på Deres forslag til nævnte stiforbindelser. Vore veje kan ikke tjene vore medlemmers ønsker og dispositionsret til vejene, hvis vi skal

belastes med den for os uvedkommende cykel-, knallert- og anden motortrafik, der vil blive følgen."
(Uddrag af brev dateret d.25.10.1957). Resultatet blev, at Granparken måtte vendes 90°, så vejene gik øst-vest og ikke nord-syd, som oprindeligt planlagt.

Siden Granparken blev bygget, er både Lystoftebakken og Lystoftevænget kommet til. Det var godt, Sven Jensen fik slået fast, at man i Bredeparken ikke ønskede at åbne vejene.

Fra foreningens start havde det været meningen, at der også skulle arrangeres fester m.v. I protokollen findes en detailleret beskrivelse af et af disse arrangementer:

NATTERGALETUR

Den 7. juni 1947 var der arrangeret en nattergaletur for grundejerforeningens medlemmer.

John Sørensen fortæller, at han dagen inden turen kørte rundt i Bredeparken på sin søns trehjulede cykel, alt imens han slog på et stort broncefad med en grydeske og råbte:" Husk Nattergaleturen i morgen!"

Gunnar Thillerup, der på det tidspunkt var sekretær, beskrev turen således:

"Lørdag den 7. juni 1947 havde Grundejerforeningen arrangeret Nattergaletur. Man samledes kl.24 ved Brede station og kl. 015 startede hele selskabet ca. 60 mennesker i højt humør og med ornitologen hr. C. Weissmann i spidsen og som leder af ekspeditionen. Turen gik langs Mølleåen. Trods mørke skyer på himmelen var det en stille og mild nat, og mange gange undervejs gjorde vi holdt og lyttede til nattens stemmer, særlig Nattergalen var den dominerende først på natten. Vi hørte også en "Gris", men det var den, der afgik kl.030 fra Nærum.

I en grusgrav ved Stampen holdt vi det første hvil, og alle deltagerne kastede sig med megen energi over de medbragte madpakker. Lækkerierne og de medbragte øller forsvandt under megen munterhed. Derefter samlede vi pænt madpapiret sammen og stak ild på det, og mens flammerne fortærede dette samt noget kvas, som var samlet sammen, blev der sunget nogle fædrelandssange.

Efterhånden begyndte det at lysne i øst og vi måtte videre, vi skulle til Skodsborg, og kursen blev sat mod Bøllemosen. Nu begyndte flere forskellige småfugle at kravle ud af fjerene, vi

hørte Sivsangeren, Rørsangeren, Gulspurven, Gøgen, Rødkælken og mange andre. Herr Weissmann fortalte fornøjeligt om alle disse fugle og om egnen, vi kom igennem. Ved Bøllemosen gjorde vi holdt et øjeblik og nød stilheden og synet af den spejlblanke flade, som lå foran os uden en krusning i den tidlige sommermorgen.

Kl. 5 ankom selskabet til Skodsborg, hvor kaffen og de varme kryddere skulle stå parat. Desværre havde bageren ikke været så tidligt oppe som Nattergalen, for han ankom med en lille halv times forsinkelse. Til gengæld var krydderne bedre end kaffen, men alt hvad der kom på bordet blev spist og drukket, og imens underholdt Herr Weissmann os med sin grammofon; foruden musik hørte vi nogle interessante optagelser af fuglelivet.

Formand Sven Jensen, der havde arrangeret turen, takkede deltagerne for den interesse, som de havde vist ved at møde op. Derefter begav vi os til fods til Nærum for at nå det første morgentog, og det var en flok trætte men glade mennesker, der hoppede af toget i Brede Kl. 7 søndag morgen.

Brede d.8.juni 1947 - G.Thillerup."

Fortælleren har forstået at gengive den gode stemning og atmosfære fra turen, og man mærker tydeligt, at han allerede samme dag har sat sig ned - mens hans eget humør endnu var højt - for at beskrive denne vellykkede tur.

En anden af foreningens aktiviteter var:

MEDLEMSBLADET:

"Medlemsblad for Bredeparkens Grundejerforening" udkom i årene 1950 - 1953 ca. hver måned. Redaktør var indtil 1952 P.Wennerwald. Bladet fungerede fortrinsvis som bestyrelsens meddelelsesblad til medlemmerne. Dog forsøgtes det at få andre indlæg med. Bl.a. havde plantepatolog M. Dahl en fast rubrik i det lille blad med gode råd til haveejerne.

Køreplaner for tog og bus udgjorde også en vigtig del af stoffet.

Naturligvis blev bladet for en stor del finansieret ved annoncer. En hel side af det 4-sidede blad i A 5 format var hver gang reserveret til annoncer.

Enkelte debatindlæg kunne også få spalteplads i medlemsbladet.

Medlemsblad for

BREDEPARKENS

GRUNDEJERFORENING

Nr. 1 Den 15. januar 1950 1. årgang

VORT NYE MEDLEMSBLAD

Med et forsinket ønske om et glædeligt nytår for alle grundejerforeningens medlemmer præsenterer vi det første nummer af vort nye blad.

Som tidligere meddelt har bestyrelsen længe arbejdet

Af økonomiske grunde har man valgt at fremstille bladet i den foreliggende skikkelse. Det vil udkomme den 15. i hver måned. De mange indlæg, redaktionen, Havretoften 9, håber at modtage,

150 BØRN I DET SMALLE BREDEPARKEN.

Forleden dag kom jeg forbi den såkaldte "Nørrebroparken". Hvad så jeg ? 9 gynger, 6 vipper, sandkasse, soppebassin, legetante, en rutchebane og m.m.

Nu kunne det ikke falde mig ind at drage sammenligning med Nørrebroparken og så Bredeparken. Men alligevel.

Der bor mange børn i Bredeparken, og selv om de alle lever under gode forhold i sunde omgivelser, megen lys og luft, i gode og sunde boliger, så synes jeg alligevel, at børnene i Brede mangler noget.

I "Farmand"s stolthed HAVEN er der ikke så godt at være. De små haver på størrelse med middelstore julemærker tåler ikke den belastning, som børn nu engang giver fra sig, når de vil boltre sig.

Og det skal de naturligvis have lov til i vid udstrækning. Børnene er henvist til de tre veje. Alt andet er spærret af: Blinde bagstier, nyttehaver med skilte "Adgang forbudt". Et butikstorv, der kliner sig op ad Bredeparken, en stærkt trafikeret Lystoftevej, en fodboldbane, hvor kun medlemmer af idrætsklubben kan movere sig, denne ligger faktisk på det mest flatterende sted i hele Bredeparkens umiddelbare nærhed, høj bebyggelse bag fredede områder.

Børnene har faktisk ingen steder at være, og der er 150 vordende samfundsborgere herude.

Der mangler efter min mening en rigtig legeplads af den rigtige størrelse. Nu mener jeg på den anden side ikke, det er en opgave for en grundejerforening. Det må være en kommunal opgave. Og her synes jeg, Lyngby-Taarbæk kommune så afgjort svigter. Selvom vi har Troldehøj lige i nærheden, så er det ikke et sted at sende småbørn hen.

I stedet for al den megen gøgl og fjant, vi hver sommer tilsyneladende skal opleve to á tre gange, med boder, luftgynger og andet frygteligt bras med gyselig højttalermusik i stille sommeraftener, så var der en opgave at løse og bedre for vore børn. Vort lille byområde Bredeparken m.m. er som tidligere nævnt meget indeklemt. Store arealer findes der dog nok af, men uha, agerjord, en stor flyveplads der aldrig benyttes o.s.v.

Børn skal beskæftiges, og helst godt, og mon ikke det kunne virke betryggende for en travl husmoder at kunne sende sine små poder hen et sted, hvor de kunne finde en sådan beskæftigelse. Vore børn er, til trods for mange goder, forfordelt.

En virkelig god legeplads for rollingerne eftersøges hermed. Lad den snarest blive en realitet.

H.9. "Far til fire".

A propos "Far til fire":

I sommeren 1971 blev dele af den sidste "Far til fire-film" "Far til fire i højt humør" optaget omkring John Sørensens hus på Lyngtoften. Husene i Bredeparken ansås åbenbart stadig at være typiske for en børnerig familie.

Sådan ser det altså ud, når der skal optages film !

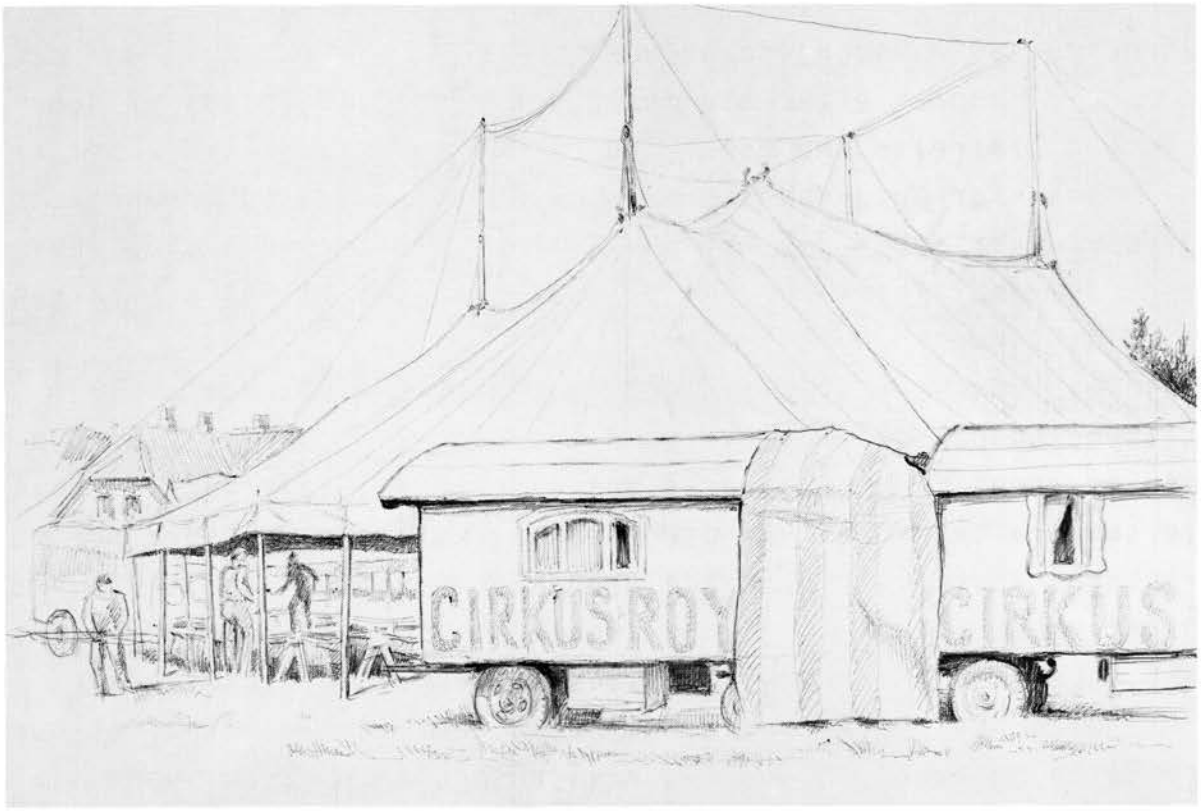

"Gøgl og fjant i de stille sommeraftener".
På det ubebyggede areal, hvor nu plejehjemmet "Bredebo" ligger.
Dette billede er tegnet i 1961 af Erik Pape Mogensen.

Så bart var der i haverne i 40´erne (Fra Lyngtoften set mod Lystoftevej.

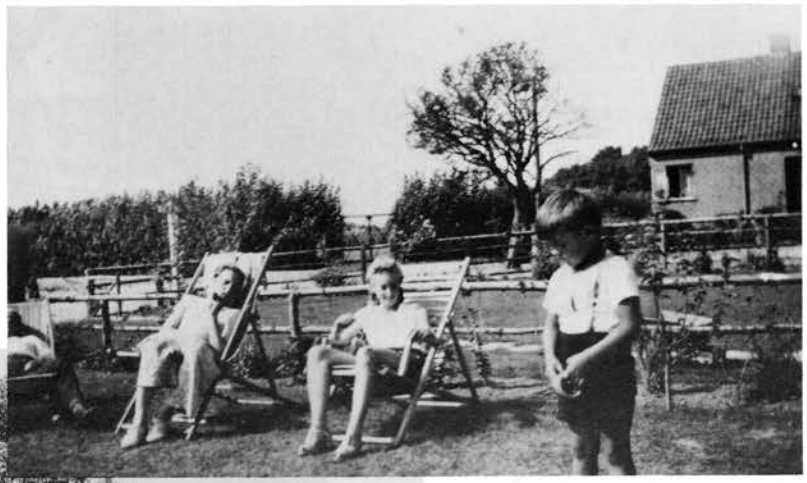

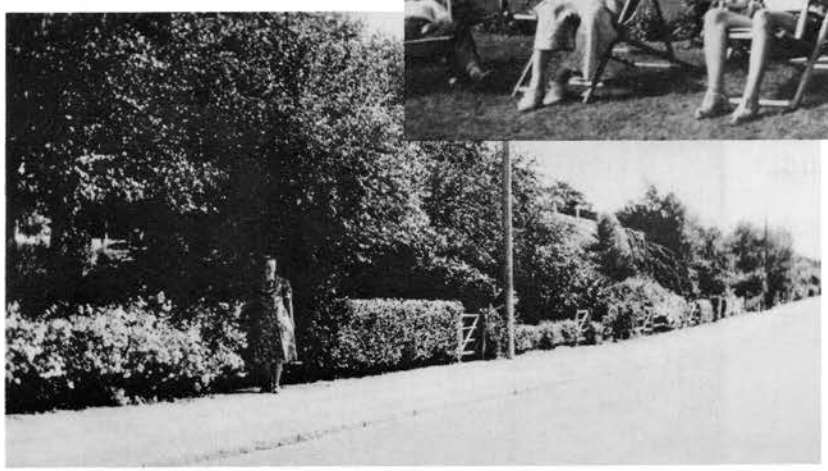

I begyndelsen af 50´erne var træerne udvoksede. (Lyngtoften).

SERVITUTTER:

I 1936, da grunden solgtes fra Lystofte, blev den pålagt følgende bestemmelser:

"På ejendommen må ikke opføres fabrikker, større virksomheder eller drives nogen virksomhed, som ved røg, støj eller ilde lugt kan virke til gene for de omboende".

Disse bestemmelser blev udbygget i Byplanvedtægten 1941.

Desuden blev selve bebyggelsen omfattet af følgende deklaration:(i uddrag)

Undertegnede ejere ..... forpligter sig herved til ikke at foretage bygningsforandringer - herunder ændring i farver på ejendommens facader mod de tilstødende veje, ligesom vi under hensyn til at ejendommene har fælles tagrender og nedløb, således som fælles elektriske ledninger, forpligter os til at holde disse i behørig stand, således at ulempe for de øvrige ejeres vedkommende undgås .....

For et par år siden søgte grundejerforeningen at få disse regler moderniserede, desværre er sagen trukket i langdrag, men den bliver forhåbentlig snart afsluttet.

Kravene til husene og omgivelserne er nogle andre i dag end for 40 år siden, og der er da også igennem årene foretaget en del forandringer, hvoraf ikke alle er faldet godt ud.

I erkendelse af, at vi i de kommende år vil blive tvunget til at reparere og forny husene, har foreningen, i et forsøg på at bevare bebyggelsen som en helhed med et nogenlunde ensartet præg, udarbejdet et sæt retningslinier for vedligeholdelse.

Det må være i alle medlemmers interesse at værne om et godt boligmiljø også i fremtiden.

Bredeparken 1946 -
endnu ensartet og før der
blev opsat fjernsynsantenner.

O M K R I N G B R E D E P A R K E N

TRAFIKFORBINDELSER:

Den store udflytning, der var sket til Københavns omegnskommuner omkring og efter krigen, haltede langt bagefter i trafikmæssig henseende. Langt de fleste arbejdede stadig inde iKøbenhavn og skulle således rejse til og fra arbejde hver dag.

Beboerne i Bredeparken pressede således til stadighed på for at få flere afgange på "Grisen" og til det busselskab, som havde ruten hertil. Først i 1951 blev forholdene (iflg.medlemsbladet) nogenlunde, idet der på visse tider af dagen indførtes 20. min. drift.

Idag må det retfærdigvis siges, at der er gode muligheder for offentlig transport til og fra Brede.

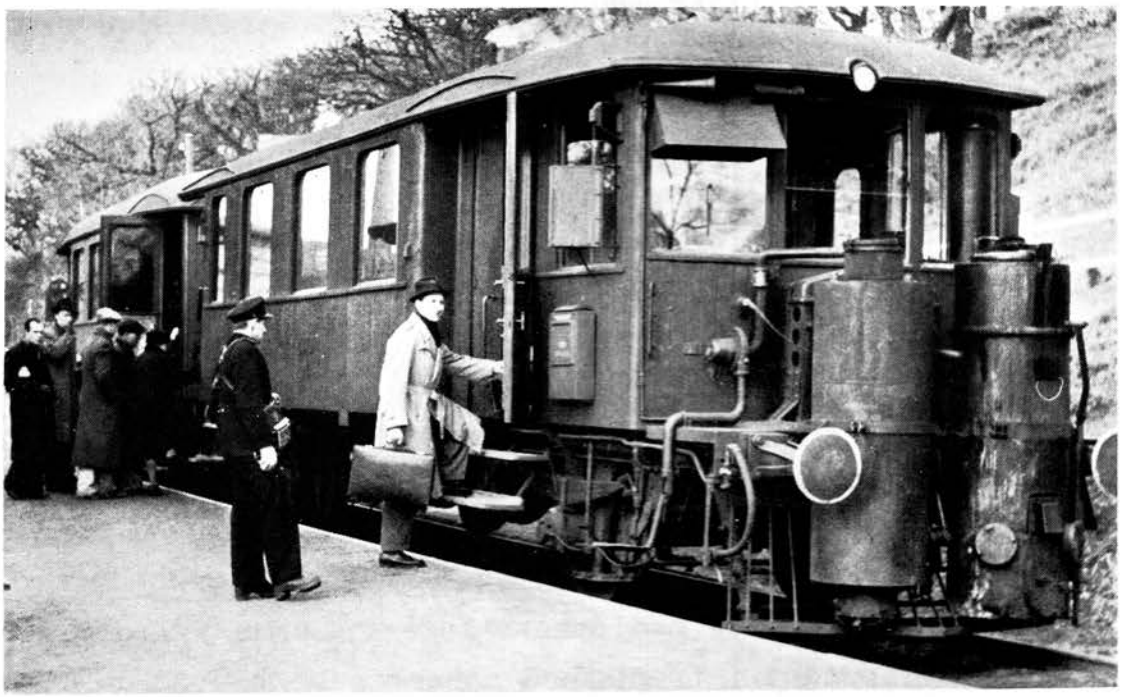

"GRISEN" fra krigsårene
(lll billeder fra Lyngby-Taarbæk kommune - 1954)

BUTIKKER:

Brede var et lille samfund, som var knyttet til klædefabrikken og levede af dens eksistens. Da Bredeparken blev bygget, kom et nyt element ind i det forholdsvis lukkede samfund. Ejerne af husene i Bredeparken havde overvejende arbejde inde i København, og de blev derfor betragtede som tilflyttere, der

ikke umiddelbart kunne accepteres. John Sørensen fortæller, at man ofte måtte vente længe på at blive ekspederet i butikkerne, når man kom fra Bredeparken.

Indkøbsmulighederne var udmærkede. Der var i Brede allé en rigtig gammeldags købmandsforretning med en lille slagterafdeling, der senere af hygiejniske grunde blev en selvstændig butik. Købmandens inventar var af den slags, man idag ser på museet i "Den gamle by " i Århus, med rigtig kaffemølle, skuffer med mel, gryn og sukker, der blev afvejet i poser. I kælderen petroleum og spegesild i tønder.

Man købte på bog, der blev afregnet en gang om måneden. Ved den lejlighed fik man så et kræmmerhus bolcher med hjem til børnene. På hjørnet af Caroline Amalievej lå en brugsforening, der også flere gange blev moderniseret. Den er nu lukket - bygningen er ombygget til ejerboliger. Omtrent ved siden af Brugsen var der på Car.Amalievej et rigtigt bageri og overfor, hvor nu postindleveringen er, var der et brødudsalg fra Nærum bageri. I næste sving på Car.Amalievej var der en frugt- og grønthandel. Alle disse butikker er nu væk. Dels lukkede klædefabrikken, arbejderboligerne blev revet ned og samtidig var nye butikker dukket op, først i det lille Brede torv. Der var i begyndelsen købmand, grønthandel og bager. Grønthandleren lukkede meget hurtigt, hvorefter der kom en manufakturhandel. De er nu alle væk - tilbage er en Bodega og en møbelsnedker/væver.

Herre- og damefrisørsalon var der i den høje kælder på hjørnet af Car.Amalievej. Men så blev mænd langhårede - fabrikkens arbejdere var flyttet væk - og de nu udearbejdende kvinder fik ordnet hår i nærheden af deres arbejdsplads, så salonen blev lukket.

I forbindelse med byggeriet af Mølleåparken blev der anlagt et større butikstorv, der må siges at være et livligt handelscentrum i vort lokalsamfund.

Trafikken til og fra torvet er dog en ulempe, som handelen fører med sig. Der har næppe været tænkt på den, da der blev givet tilladelse til at lægge Lyngby-områdets eneste discountbutik netop her.

Brugsen i Ørholm har i hele perioden været en alternativ indkøbsmulighed, ligesom forretningerne på Kulsviervej, der blev opført i 50´erne.

SKOLER:

De første skolesøgende børn i området var henvist til Kongevejens skole, der var opført i slutningen af 30'erne.

I 1953 opførtes Lundtofte "ny" skole - det var jo på det tidspunkt, de såkaldte "store årgange" startede deres skolegang. Hertil overflyttedes skolebørnene fra Bredeparken.

Først i slutningen af 60'erne kom Baunegårdsskolen igang. Skolen bliver nu - efter megen debat og en afstemning - nedlagt i 1987 og skal herefter benyttes som handelsskole.

LUNDTOFTE KIRKE:

Kirken er opført 1919-21 efter tegning af arkitekt Harald Lønborg-Jensen for ca. 250.000 kr, hvoraf halvdelen tilvejebragtes gennem indsamling, resten bevilgedes af Indenrigsministeriet. Kirken er en pudset, hvidkalket bygning med tegltag. Den har gotiske stiltræk.

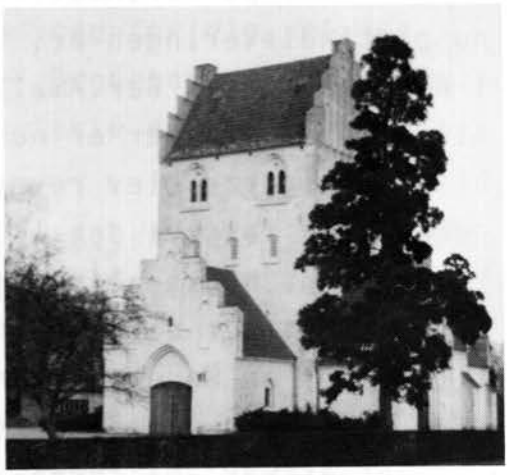

Lundtofte kirke fotograferet 1978. Mange af børnene i Bredeparken er både døbt, konfirmeret og gift i kirken.

PLEJEHJEM m.v.

Brede er jo et smukt område, og det må være årsagen til, at kommunen har ønsket at placere boliger for ældre netop her. Vi har således både Borrebakken, Lystoftebakken og Bredebo som naboer.

Andre naboer er børnehaver og en vuggestue.

Med alle disse institutioner og faciliteter er det muligt at tilbringe hele sin tilværelse i Brede.

Bredeparken fotograferet fra luften 1981
af Hans-Jørgen Bundgaard.

ELSE AGGER MAJ 1984.

Lyngby Bogtryk/Offset 1/S